

Ueu Hirlap

Megjelenik mindennap a vasárnapokat és ünnepeket követő napok kivételével
Dr. VUCHETICH ENDRE
vezetésével

A Romániai
Magyar Népközösség lapja

A Timiş-Torontal-i törvényszék bejegyzési száma 82
(Dos. No. 934/1938)
Dr. VARNAY ELEMÉR
felelős szerkesztő

A modern férfitípus

A férfítársadalomnak is megvan a maga külön világát élő sajátos típusa, a modern férfi. Amikor annyi szó esik a modern nőről, illik, hogy egy-két szót szóljunk a modern férfiről is. A huszadik század túlcivilizált liberális szelleme teremtette meg ezt a férfitípust s azt az élet-szemléletet, amelynek levegőjében nem rajzolódhatott ki tisztán az ifju életcélja, s nem nyerhetett kellő értékelést a férfi felelőssége fajtájának s népének életében.

A huszadik század korszelleme a szülőanyja, ez a korszellem teremtette meg az anyagi önzést, az élvezetek egészségtelen hajszolását, a kényelemszeretetet, ez a korszellem emelt éles választóvonalat a nép és a felső társadalmi rétegek közé. Ebben a korszakban és materialista világszemléletben a házasság is elvesztette azt az erkölcsi értékét, amelyet jelentett hajdanában. A mai ifjúság számára a házasság nagyon bonyolult probléma, benne másodrendű a családalapítási cél, fontosabb ennél beházasodással a vagyonszerzés, összeköttetések szerzése, vagyis a könnyű szerrel való anyagi érvényesülés. De legtöbbször még ennyi fejtörést sem okoz a nő-sülés a modern ifjunak. Hiszen a nő-süléssel fel kell áldozni a megszokott kényelmet, a gondtalan legényéletet, a határtalan nagy szabadságot, könnyebb felzárkózást legény-módrá élni, mintsem vállalni a nő-süléssel járó változott életformát. Ez a könnyű fajsúlyú élet-szemlélet meglehetősen népszerűvé vált bizonyos társadalmi rétegekben. Főképpen a városi életet élő értelmiségi körökben hódolnak ifjaink ennek a divatnak, s ha megkérdezzük tőlük, hogy miért nem nő-sültek meg, készek a válaszal: nehéz az élet, sokba kerül az asszony, könnyebb így élni, stb. stb. Sajnos hódolnak ennek a fajsúlytalan élet-szemléletnek vezető társadalmi rétegekben is, ott látunk közöttük jó állásban elhelyezkedett intellektuelket, írókat, tanárokat, művészeket, sokszor olyanokat, akik népi szemlélettel írnak és beszélnek egy tisztult magyar életről.

A falu népének ifjúsága szerencsére egészséges fajfentartási ösztönével idejében vezetni oltható választottját, természetes egyszerűséggel oldja meg házassági problémáját és egy-két ritka kivételtől eltekintve a faluba élő ifju számára a nő-sülés olyan természetes vágy, hogy a katonaság végeztével első dolgának tartja a tüzhely alapítását. Felsőbb társadalmi rétegeink ifjúságára hat a előzők rossz példája is. Egyszerűen divattá válik egy egészségtelen legényélet-forma, egy úgynevezett modern életfelfogás és ebben a felfogásban a modern nő könnyen megtalálja a maga pándáját, szórakozó élet-társát. Eppen ezért első sorban, ha olykor keseregünk a modern életet élő nők miatt, akkor a felelősséget érte a férfiakban, a kor ifjaiban kell, hogy keressük. A férfi felelős első sorban azért, hogy családjában mi történik, hogy a gyermeknek az édes apja, hogy tisztán-e a családi élete, hogy az a társadalom, amelynek ő is tagja, milyen értékű. A nő felelősége itt csak másodrendű lehet a férfi szerepe mellett, mert a férfiak, vagy ifjunak egészséges gondolkodása, egész életét irányító és formáló akarata mindenkor döntően esik latba. Eppen ezért a modern nő mellett a modern férfi káros szerepét is észre kell vennünk a társadalmi és családi életre, s ha reformálni akarjuk társadalmunkat, illetőleg egész népi életünket, akkor a modern férfi romboló felelőtlenségét kell először meglátnunk.

Csak egyetemes nemzeti érdekeket szem előtt tartó ifjúsági neveléssel formálhatunk népünk számára egészségesen gondolkozó ifjúságot, olyan ifjakat, akik a magyri férfiak felelősségével vállalják egész életüket. Egyszerűségi, társadalomtani ismeretek birtokában építhet és közzékel teremtheti meg az ifjúság saját maga számára a boldogulását jelentő nyugodt életet. Természetes következménynek látszik tehát, hogy a kényelemszerető és élvezethajászó életmóddal rossz példát terjesztő aggligények és örök ifjak felelős társadalmi állást nem tölthessenek be s ne lehessenek vezetői és vezetői olyan mozgalmaknak, amelyeknek vezetése és irányítása túlközpontú és hiánytalanul megkíván egy egész élettel igazolt népi lelkesületet. Az ifjúságnak helyesen irányított egyetemes nemzeti nevelésével, egészséges és célszerű társadalmi reformokkal lehet csak eredményesen küzdeni a modern korszellemet terjesztő divat ellen. Mindenek-

előtt pedig gondoskodni kell arról, hogy intézményeink, egész társadalmi és közéletünk vezetésében kellő megbecsülést találjon és kapjon a tisztultabb életfelfogás, s a modern férfitípus szelleme minél kisebb befolyáshoz jusson.

Az egyházakban a lelkeseknek, az iskolákban a tanítóknak, tanároknak kell kifermálni az igazi ifjúsági lelkesületet, érthetővé tenni számukra a tökéletes életcélokat. Európának azok az országai, amelyek idejében felismerték testben és lélekben erős új nemzedék nevelésének fontosságát, máris szép eredményeket értek el a társadalmi élet megreformálásán. Németország, Olaszország, újabban Spanyol- és Franciaország törvényekkel,

intézményes uton gondoskodnak arról, hogy nemzetük számára egészséges ifjúságot neveljenek. Ezek az intézkedések az egész nemzet és nép életére gyökeres átalakító befolyással vannak, ezért is nevezik őket fiatal népeknek, mert tervszerű rendelkezésekkel, egész népük megújodását készítették elő. Legfőképpen intézményesen biztosították az örömet, kedvet, munkának hasznosságát az ifju szervezetére, az önfegyelmet megértésének fontosságát az egész életben. A fiatal népek szellemében, válhatnak a mi ifjaink is igazi felelősségüket jól felfogó férfiakká, népünk javára s vállalhatják egy egészségesebb alkotóbb nemzedéki lelkesület megteremtését.
Dr. PAPP BELA (Brasov)

A spanyol kék-hadosztály önkéntesei a keleti fronton harcolnak

A bolsevista uralom kegyetlenkedéseinek megdöbbentő részletei Szentpétervár villanyáram nélkül áll — Eredményesen fojnak a keleti hadműveletek — Északafrikában német harci repülőgépek sikeres támadást intéztek Abukir ellen

A Chisinaui olasz konzulátus volt épületét a bolsevista uralom idején a GPU központja foglalta le. Ez az épület most romokban hever, de udvarán hevenyben elföldelve sok áldozat holttestére bukkantak. Szeptember negyediké óta hetvenöt holttestet ástak ki itt a földből, ezek közül tizenötöt közös gödörben találtak, összekötözött kezekkel, sól lábakkal is.

Egyes holttesteken csak hiányos öltözék volt: pizsama, hálóing, ami arra val, hogy éjszaka hurcolták el őket hazulról és vizsgálát, itéletheozás nélkül végeztek velük a bolsevisták.

Az áldozatok között diákok, papok, vasutasok

A lecujobb német hivatalos jelentés

A német vezéri főhadiszállás tegnap kiadott harc-téri jelentése a következő:

Keleten a hadműveletek eredményesen tovább folynak.

Északafrikában harci repülőgépek erős köteléke eredményesen támadást intéztek Abukir ellen. Más harci repülőgépek a Suez esatoránál Suir ellen intéztek hatásos támadást. Hangárok és üzemanyagraktárak légyulladtak. A nagy Keserü-tóban egy szállító hajót bombatalát ért. A Suez-öbölben egy másik kereske-

vannak, javarészüik személyazonosságát még nem sikerült megállapítani.

Hatvanhét áldozat temetése tegnap folyt le a chisinaui ortodox temetőben.

A szertartást nagy egyházi segédlettel végző Balan metropolita a gyászszertartás befejeztével beszédet intéztek a kegyetlenkedések helyén egybegyűlt hívekhez.

Az utóbbi időkben eltűnteknek a felkutatása érdekében a vízszálat tovább folyik. Nagy a gyanu hogy az eltűnteket is ilyen sors érte.

A metropolita-palota pincéiben egvébként még 9 kinczkamrát fedeztek fel. (Rador.)

delmi hajót súlyosan megrongáltak. Sikeres repülő-támadásokat intéztek a tobruki kikötőberendezések ellen és Egyiptom északi részében repülőterek és vasúti berendezések ellen.

Az elmúlt éjszaka a német harci repülőgépek erősebb köteléke támadást intézett Iszmailia repülőtere ellen.

Ellenséges repülőgépek sem nappal, sem éjszaka nem hatoltak birodalmi terület fölé.

Az Uralban nem pótolható már a szovjet hadiipar

Izstambulból jelenti a Rador: A Tasviri Efkiar című török újság a keleti front harcait méltatva cikket közöl, amelynek írója Insan Saais tábornok. Ebben megállapítja, hogy az Uralban levő szovjet ipari üzemek nem lesznek abban a helyzetben, hogy hadianyagot szállítsanak, még akkor sem, ha a szovjet hadsereg az Uralban új védelmi vonalat is létesítene. A török újság katonai szakértője ugyanakkor megállapítja azt is, hogy az urali ipari üzemek főleg a vas kivonására vannak berendezve, nem pedig arra, hogy a vasat feldolgozzák.

Szentpétervár helyzetével kapcsolatban a török tábornok azt állítja, hogy Carszkoje Selo, az egykori cárok nyári székhelyének elfoglalása rendkívül fon-

tos, mert a németek ezáltal áthatoltak Szentpétervár védelmi övezetének egyik fontos jelentős pontján.

SPANYOL ÖNKÉNTESOK A TŰZVONALBAN

Berlinből jelenti a Rador: Az Azuri hadosztályt képező spanyol önkéntesek megérkeztek a keleti frontra.

MŰKÖDÖTT A GPU

Stockholmból jelenti a Rador: Az Aftonbladet című újság értesülése szerint mindazokat a skandináv alattvalókat, akik Lettországnak Szovjetországhoz való csatlóása után is Rigában maradtak, a GPU meggyilkolta.

Szentpétervár villanyáram nélkül maradt

Berlinből jelenti a Rador: A Szentpétervár helyéről a következőket közli Schlüsselsburg fontosságával kapcsolatban:

Egy német ezred szeptember 8-án rohammal

elfoglalt város; Szentpétervártól keletre, a Neva-folyó mentén fekszik, a Neva-folyónak a Lagoda-tóból való eredeténél. A város igen népsűrű. Jelentős gyapotipara, folyami hajók építéséhez szükséges

hajóüzeme és vegyi gyára van.

Schlüsselburg környékén egy nagy villanytelep van, amelynek teljesítménye kétszáz ezer kilowatt és az áramot magasfeszültségű vezeték szállítja Szentpétervárra. Ez az üzem szolgáltatta Szentpétervár vil-

lanyáramszükségletének legnagyobb részét. Szentpétervár ipari üzemei a volceovi és sviri vízerőművek és a dobrovki üzemek elvételük után most villanyáram nélkül maradtak.

A Szovjetunió segítség helyett csak bátorító szövegeket kap Angliától

Izstambulból jelenti a Stefani-iroda. A török közvéleményre nagy hatást gyakorolt a moszkvai rádió ama állítása, hogy Anglia nem tartja meg ígéreteit a Szovjetunióknak küldendő segítséget illetően. A török közvélemény a brit propaganda következtében abban a hiszemben volt, hogy a Szovjetunióknak juttatott angol segítség elég jelentős. Legutóbb is a „Yeni Sabah” című török lap azt írta, hogy a Szovjetunióknak küldendő brit segítséget növelik. Nos,

a moszkvai rádió bírálatai most félreértelmezhetően bizonyítják, Anglia arra szorítkozik,

hogy a Szovjetunióknak segítség gyanánt — csak bátorító sürgönyöket küldjön.

A „Son Posta” című török lap megállapítása szerint a moszkvai rádió e megnyilatkozásából kitűnik, hogy

a Szovjetunió és Anglia viszonya korántsem oly szívélyes, mint amilyennek feltüntetni szeretnék.

A két kormány nyilvánosan vádolja egymást. Ez azt jelenti, hogy valami nincs rendben. (Rador.)

Halálhírét költötték — és közben hazája ellen izgat és angolbarát propagandát folytat Amerikában

Párisból jelenti a Rador: Az 1940 év decemberében elterjedt azon hírrel szemben, hogy Emil Buré, a L'Ordre című francia újság igazgatója, a legismertebb háborus újságírók egyike meghalt, — a „Le Matin” című párisi lap most azt közli, hogy Buré él.

Emil Buré levelet írt egy lyoni barátjának és e le-

vélből kiderül, hogy a halottnak hitt ember az Észak-amerikai Egyesült Államokban tartózkodik. Pertinax és Geneviève Tabouis közreműködésével — írja a Le Matin, — Emil Buré Franciaország ellen izgat és angolbarát propagandát fejt ki Amerikában.

Konoye herceg japán miniszterelnök ma nagyjelentőségű beszédet mond

Newyorkból jelenti a Rador: Az amerikai tájékoztató ügynökségek közlik, hogy Toyoda tenger-nagy, japán külügyminiszter beszámolt a kormány tagjainak és a titkos tanácsnak Grew tokiói amerikai nagykövettel folytatott tárgyalásairól.

A japán külügyminiszter az elmúlt nyolc nap alatt tizenkét ízben tárgyalt az amerikai

nagykövettel.

Konoye herceg, japán miniszterelnök — mint hírlik — fontos nyilatkozatra készül a japán-amerikai tárgyalások ügyében. E nyilatkozatra előreláthatólag csütörtökön kerül sor, előzőleg a császár kihallgatáson fogadja a titkos tanács tagjait.

A volgamenti németek száműzése tervszerű megsemmisítési kísérletet jelent

Amszterdamból jelenti a Rador: A NTI közli, hogy az Exchange Telegraph című újság Moszkvából keltezett jelentése szerint a legfelső szovjet tanács augusztus 28-án kiadott rendeletével, amelyet Kalinin írt alá, elhatározta, hogy

a volgamenti németeket Szibériába száműzi.

Athelyezésüket a Sztalin elnökhöz alant álló védelmi tanács vezetésével már megkezdték.

Ezzel a hírrel kapcsolatban a NTI kifejti azt a véleményét, hogy ez a bolsevisták részéről egy újabb borzalmas büntetés. Ha tekintetbe vesszük a bolsevisták lekiismeretlenségét és a szervezőképesség teljes hiányát, akkor

ez az „áttelepítés egyenlő az előre megfontolt megsemmisítési kísérlettel.

Külön ki kell hangsúlyozni, hogy a volgamenti németek származásuk legrégebbi idejéből egész mostanáig civilizációs tevékenységükről tettek bizonyosságot és termelő, valamint teremő tényezők. A Volga mentén élő németek mindig földművesek voltak és sohasem foglalkoztak politikával. Azok a gyenge indokok, amelyekkel Moszkvában ezt a büntetést leplezik, — az „ötödik oszlop” regéje és az ezrekre rugó srahatalók hatásos tevékenységére való utalás — régi és elcsé- pelt ürügy.

Tanévnyitás az aradi római katolikus főgimnáziumban

Az aradi római katolikus főgimnáziumban, az intézet nagyertermében tartották meg a Veni Sanctet, ahol a szülők is nagy számmal jelentek meg s ott volt az egyházközség előjárósága is, élén Széll Lajos dr. elnökkel. A Veni Sancte Spiritus elnevelése, szentmise és szentbeszéd után az igazgató a munka és fegyelem szükségességéről beszélt az új tanév elején összegyűlt tanuló ifjúságnak.

Az intézetbe 250 tanuló iratkozott be, tehát hattal több, mint amennyi tavaly végzett.

Különösen zsúfolt a két alsó osztály. Az első osztály főlételi vizsgáira júniusban 50, szeptemberben 32 ta-

nuló jelentkezett, mivel azonban a minisztérium tavaly, amikor 87 volt a jelentkező tanulók száma, nem adta meg az engedélyt az első osztály párhuzamosítására, az igazgatóság kénytelen volt most a főlös számú tanulókat más erdélyi iskolába irányítani. Ha az állam a tervbevett internátus nyitását engedélyezi, a következő tanévben további jelentős szaporulat várható. A felsőosztályok létszáma viszonylagosan kisebb, mert az intézet felső tagozata nem rendelkezik nyilvánossági joggal. Vérvetéseket jelent a felső tagozatnak az is, hogy a tavaly hírtelen beállott tanítóniányra való tekintettel az iskola — fontosabb közügy szemmel tartásával, saját érdekének rovására, önzetlenül —

tanítókápezdébé irányítja végzett negyedik osztályosait, kiket az egyházközség anyagilag is jelentősen támogat tanulmányaik elvégzéséig.

Folyó tanév elején kilenc volt tanítványát indította az iskola az aiudi tanítóképző intézetbe s gyöngyöztette meg ezzel az ötödik osztály létszámát. A falusi javadíkok száma, akiknek ingyenes tanítatásáról s elbátásáról legnagyobb részt az aradi Magyar Népközség gondoskodik, az idén már tízennégyre emelkedett. Az iskola a rendes előadásokat kedden megkezdte.

Távlatok

A DARDANELLÁK, Mithikus mondák kódébe vész a Márvány- és az Egei-tengert összekötő Dardanellák óriási történelmi multja van ennek a keskeny tengersizorosnak, amely mindig újabb szerepet kap az idők folyamán, ha megszólalnak a fegyverek. Ahdosz és Sesztosz között a szoros legkeskenyebb részén verette régesrég Xerxes perza király a hidat, amelyen seregeit a görögök ellen vezette. Ugyancsak itt uszott át minden idők leghűségesebb szerelmese Leander Heroóhoz, míg egy szomorú napon ott fulladt meg a hullámokban. Megénekelte ezt a helyet Byron a nagy költő is, mikor megpillantotta a magas hegyfokon emelkedő Dardanella várakat. A klasszikus időkben Hellespontus volt ezen szoros neve, csak később nevezték el Dardanelláknak, amikor az előbb említett várak épültek. Ekkor emelkedett a keskeny tengersizoros tulajdonképpeni hadászati jelentőségre. Mert hatalmasak ám ezek az erődírmvek, amelyek az idők folyamán mind jobban kiépültek és ma már a technika minden modern vívmányával rendelkeznek. Nem hiába hívják a tenger kulcsának a Dardanellákat. De vigyáz is erre a kulcsra Törökország, mint a szemefényére. 1895-ben kivételesen megengedte a porta a nagyhatalmaknak, hogy egy-két kisebb hadihajót kikötés nélkül keresztül küldhessenek a szoroson. Amidón azonban az Északamerikai Egyesült Államok, Spanyolország, Hollandia és Görögország is kértek hasonló engedélyt, azt a török kormány már megtagadta. Így az 1905-ben kitört orosz-japán háború alkalmával sem engedték meg a Fekete-tengeren elhelyezett orosz hajóhadnak a keresztülmenetelt. Ma, mint minden nagy világháború alkalmával ismét az érdeklődés középpontjában van a Dardanellák kérdése is. Ez a nagy háborúk Eris almája, amelyért minden ország verseng, hogy leszákhassa. Azonban Törökország most még makacsabb, mint valaha. Sem Szovjetországnak, sem Angliának, sem más államnak nem engedte meg a török vizek használatát. Ismét megindult a nagy küzdelem a Dardanellák használatáért. Egeelőre diplomáciai utón.

DONIZETTI, a búbajos régi olasz zeneszerző, a világ egyik legtermékenyebb muzsikusa volt. Rengeteget alkotott. Hetven operát írt. Most azonban kiderül, hogy még ez az óriási zenei teljesítmény sem meríti ki teljes alkotó művészetét. A nagyszerű alkotó, ak t aránylag oly korán halgattatott el a legborzalmasabb betegség, az örület, száz és száz művet szerzett, amelyek csak most kerültek elő az ismeretlenség homályából. Guido Zavadini, a bergamoi Donizetti múzeum őre, egész életét annak szentelte, hogy Donizetti ismeretlen műveit felkutassa. Ecélből végigkutatatta az összes olasz magán és nyilvános zenei levéltárakat, de szorgalmasan kutatott hasonló helyeken Párisban és Bécsben is. Egész élete munkáját most ragyogó siker koronázta. Négy száznegyvenegy ismeretlen művét találta meg a rég elhunyt mesternek. Így összegyűjtött 19 vonószenyest, amelyek közül mindeddig csak egyet játszottak, 15 szimfonikus hangversenyt, közel száz hangversenyt a legkülönbözőbb hangszerekre, azonkívül rengeteg misét és oratóriumot. Hatalmas idő kell majd hozzá, hogy a zeneirodalom eme gyöngyét bemutassák és előadják. A főérdem mindenesetre, Guido Zavadini illeti, aki ezeket a remekműveket megmentette a feledés homályától...

A GÖLYÖ LAVAL TESTÉBEN. Főbb mint egy hete már, hogy Laval volt francia miniszterelnököt mérénlyő golyója érte Versaillesben. Allapota az első napokban válságos volt, de most már orvosai biztosak benne, hogy felépül. Lavalt jelenleg szanatóriumban ápolják, láza már elmúlt, jól érzi magát. Két golyó találta a volt francia miniszterelnököt, az egyiket azonnal kivették, de a másik benne maradt és valószínűleg testében fogja hordani élete végéig. Ez a golyó közvetlenül a szív alatt állott meg, így annak kivetele halálos veszéllyel járna. Laval tehát hordani fogja élete végéig testében azt a kis vasdarabot, éppen úgy, mint Clemeneau, aki ellen szintén merényletet kíséreltek meg egy alkalommal. Nála is olyan kényes helyre jutott a golyó, hogy nem lehetett műtéti uton eltávolítani. De azért mégis elérte nyolcvanadik évét golyóval a testében a „vén tigris”.

Fordításokat

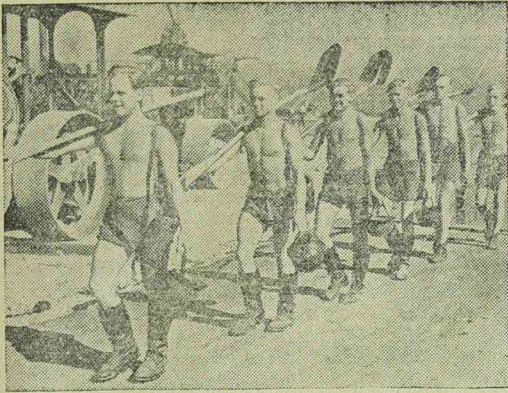
magyarból németre és németből magyarra, iroda mi és szakműveket válla ok. Pimisoara a M., Strada Puh Srianu 2 szám

Amateur-lényképeket
Nagyításokat
Reprodukciókat

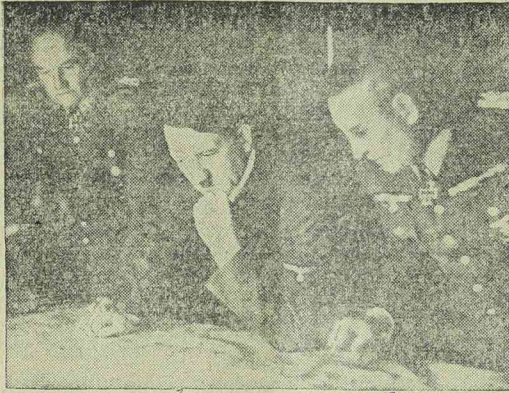
készít

FOTÓ STUDIO
ENGEL ENDRE

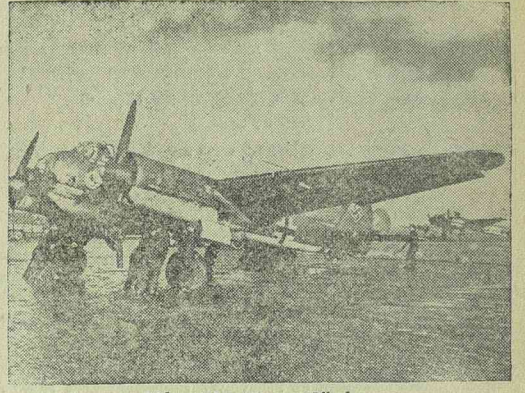
Timisoara 1., Piața Libertății 4. Tel. 34-30

A német munkaszolgálat tagjai munkára indulnak

Hitler vezér a keleti front vezéri főhadiszállásán

Német harci repülőgép indulásra készülődik

Churchill mondotta az alsóház ülésén:

A háboru minden pillanatban újabb meglepetéseket hozhat, de ez csak nagyon ritkán kellemes

Amszterdamból jelenti az NTL: Az angol rádió közlése szerint az angol alsóház keddi ülésén elmondott beszédében Churchill elsősorban Roosevelttel folytatott tárgyalásairól szolt. Az angol miniszterelnök és az amerikai elnök a háborura vonatkozó valamennyi kérdést megvitatta. A megbeszélések során a következő négy pontra nézve hoztak fontos határozatot:

1. Az általános elvekre és célkitűzésekre vonatkozó nyolc pontot magában foglaló nyilatkozat tárgyalása.

2. A Szovjet megsegítésére nézve.

3. A Japánnal szemben való politika tekintetében, amelynek során arra törekednek, hogy a Távolkeleten elejét minden újabb egyenetlenségnek.

4. A két ország szárazföldi, légi és tengeri haderejének főparancsnoksága közötti összeköttetés, valamint a műszaki kérdések.

Beszédében kijelentette Churchill, hogy okatlan dolog lenne a jelen pillanatban arról vitázni, vajjon hogyan oldják meg a háboru utáni kérdéstömegeket. Indiára nézve hangsúlyozta, hogy a háboru befejezése után

ez a gyarmat szabad és teljesjogu tagja lesz a brit birodalomnak.

Önkormányzatot kap Burma is.

Az atlantióceáni csatára nézve azt állította, hogy „a tenger tulsó partján levő ellenséget egyre inkább feszélyezik az őrszolgálatot teljesítő északamerikai hajók”, majd hozzátette, hogy „a júliusi és augusztusi hajóvesztéseket azért nem hozzák nyilvánosságra, nehogy ezzel szolgálatot tegyenek az ellenségnek”. Tudvalevő, hogy a veszteségek csökkenő irányzatot mutatnak, de ez a forgalom csökkenésének tulajdonítható. Churchill ezt a tényt sikernek minősítette, de ugyanakkor figyelmeztette az angolokat, nehogy azt higgyék, hogy ezzel elmúlt a veszély.

Megjegyezte, a tengernagyi hivatal nem kezeskedhet abban a tekintetben, hogy a sikerek tartósak maradnak.

A háboru minden pillanatban újabb meglepetéssel szolgál és ez csak nagyon ritkán kellemes — fejezte be beszédét Churchill.

Berlin szerint

A Spitzbergák elfoglalásának nincsen hadászati vagy gazdasági jelentősége

A Spitzbergák szigetecsoportján, az Északi Jeges-tengeren, — mint jelentették, — brit és kanadai csapatok szálltak partra. Ez a brit akció, — a Rador

újabb jelentése szerint, — Berlinben nem keltett érdeklődést, mert, — mint hangoztatják, — a Spitzbergáknak nincs sem katonai, sem gazdasági jelentősége.

Aki hazudott, hazudni fog a jövőben is

Német lap éles bírálata az Egyesült Államok elnökének magatartásáról a Greer torpedóromboló incidensével kapcsolatban — „... Ki ez a Franklin Roosevelt, aki egy hivatalos német nyilatkozatot hazugságnak merészel minősíteni? ... — kérdezi a Zwölf Uhr Blatt

Berlinből jelenti a Rador: A tegnap reggeli német lapok rövid megjegyzéseket fűznek az amerikai Greer nevű torpedóromboló incidenséhez, melyet angolok hírforrások szerint német tengeralttjáró megtámadott volna.

A „Zwölf Uhr Blatt” című német ujság megemlíti, hogy a német hivatalos kijelentésre Roosevelt elnök, mintegy válasz gyanánt, utasította az amerikai tengerészeti és hadügyi államtitkárságokat, hozzanak újabb közleményt nyilvánosságra.

Ebben az újabb közleményben többek között ez olvasható:

„A sajtóban főzött állítások ellenére, melyek szerint a tengeralttjáróval folytatott harcban a Greer lett volna a támadó, a tényállás az, amelyet kezdettől fogva megállapított a tengerészeti és hadügyi államtitkárság, vagyis: e harc alkalmával a tengeralttjáró támadott először.”

E kijelentéssel kapcsolatosan az idézett német lap ezt kéri: „De ki ez a Franklin Roosevelt, aki hazugságnak merészei a hivatalos német nyilatkozatot minősíteni?”

A lap a továbbiakban összefoglalja Roosevelt különböző kijelentéseit, amelyekben határozott formában megígérte, hogy kívül tartja az Egyesült Államokat a háborun, majd hozzáfűzi:

„Aki hazudott, hazudni fog a jövőben is. Aki ígéreteit tetteivel megcáfolta, politikáját hazugságra és hamisságra alapozza, egyszerűs mindenkorra lejárta magát.”

Roosevelt elnök játszmája, amelyben a plutokrata-bolszvista világ-kélik zászlóvivőként szerepel, mindenki előtt nyilvánvaló. Roosevelt szava, különösen a Greer-eset után, már egyáltalában nem ér semmit ...”

Nem hoz politikai fordulatot a francia kormány esetleges átalakítása

Berlinből jelenti a Rador: Azokkal a hírekkel kapcsolatosan, melyek a vichyi kormány átalakításáról szólnak és amelyeket hivatalos formában megcáfoltak, megjegyzik, hogy abban az esetben is, ha egyes változások történnek a francia kormányban, azoknak nem lesz politikai jelentősége.

fontak, megjegyzik, hogy abban az esetben is, ha egyes változások történnek a francia kormányban, azoknak nem lesz politikai jelentősége.

Éiénk harci tevékenység Nyugatafrikában

Berlinből jelenti a Rador: Megbízható körökből szerzett értesülés szerint a német harci repülők a szeptember 9-re virradó éjszaka sikeres támadást intéztek az Abu Sueir repülőtér ellen.

Telitalálatok értek egy nagy raktárt, egy benzinraktár pedig meggyulladt.

A repülőtér berendezéseit is összerombolták. Ugyanazon éjszaka az Amar-tavon levő hajók közül egy négyezer tonnást megromgáltak. A szuezi öbölben egy 8—10 ezer tonnás hajót megromgáltak, amely a bombák robbanása után nyomban segílyt kérő jeleket adott le.

Gandhit az angolok internálták

Berlinből jelenti a Rador: Mahatma Gandhi hindu szabadságvezért az angol hatóságok kényszerlakhelyre utalták. Gandhi internálását Berlinben az indiai bizonytalanság és nyugtalanság jellemző tünetének tekintik.

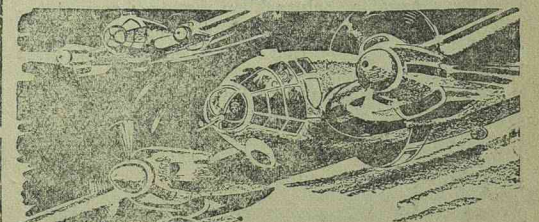
Megszökött egy fegyházra itélt veszedelmes betörő

Bucurestiből jelenti a Rador: Nica Nicolae veszedelmes betörő, akit a Florescu Florica és mások segítségével elkövetett betörések miatt hét évi fegyházra itélték, megszökött. A szökés napján a vacaresti fegyházból, ahol büntetését töltötte, az ilfovi törvényszékre kísérték, ahol pere volt. A tárgyalás után a csendőr vissza akarta kísérni Vacarestibe. Utlözben a betörő megkérte a csendőrt, menjenek el a 13 Septembrie utcába, ahol egy barátjával szeretne beszélni. A csendőr beleygezett, de amikor a jelzett utcához értek, Nica Nicolae az egyik pillanatban futásnak eredt és eltűnt. A csendőrt, az őrizeterte bizott betörő szökéséért, letartóztatták.

FORUM ARAB — Telefon 20-10 a nagyfilmek színháza

MA! A német filmgyártás büszkesége MA!

A levegő hősei

Műsoron kívül a legújabb 6. sz. O. N. C. háborús híradó és az UFA-híradó külön kiadása „Moszkva lángokban” Előadások 3, 5, 7-15 és 9-30-kor Kedvezményes jegyek nem érvényesek

HIREK

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:

Timișoara, I. Brafianu-tér 3.
Telefon: 23—10.

Aradi szerkesztő: Babuczay György
Eminescu-utca 8, Telefon 17—11.

ELŐFIZETESI ÁRAK:

Felföldön házhöz való kézbesítéssel együtt havonta 80.—
lei, negyedévre 240.— lei, félévre 460.— lei és egész évre
900.— lei. Magyarországon havonta 4.— pengő, negyed-
évre 12.— pengő, félévre 24.— pengő és egész évre
48.— pengő.

Biztoságoknak, közhivataloknak és közüzemeknek, grán-
itásoknak, vállalatoknak és részvénytársaságoknak a reades
előfizetési díj kétszerese.

DR. DIVAT

A torontói egyetemen ezután olyan okleveleket
szerezhetnek majd a hallgatók, amelyeket eddig
egyetlen más egyetemen nem szerezhettek.
Torontóban tudniillik az egyetemen egy új tanszéket,
a divat-tanszékét állítják fel. E tanszékre azonban
női hallgatót nem vesznek fel, mert azt kizárólag csak
férfi hallgatók látogathatják. Az egyetemi tanács
egy határozott, hogy „miután a hölgyek szerelmesei
a divatba s mert a szerelem valkit, így nem tud-
nak e kérdésben tárgyilagosan ítélni, tehát a
divatdoktori oklevél csak férfiaknak adható ki”. Amíg
tehát az ifjú, aki doktori értekezését írva, mondjuk
a XVII. század híres viseletéről, a boleróról, vala-
mely csöndes könyvtár mélyen dohos szagu, öreg
könyvekben meríti adatait, addig az ifjú hölgy, akit a
fűdős torontói tanár urak elzártak a divatdoktori okle-
vél megszerzési lehetőségétől, új boleró viseletében
büszken feszít a napfényes torontói korzón, hódít s
mosolyogva fittyet hány a szegényes, molys könyv-
szagu elméleteknek a — gyakorlatban.

— **A VISSZAACSATOLÁSI KÖLCSÖN** egyesíti
magában mindazon előnyöket, melyeket az eddigi ál-
lamkölcsönös biztosságoktak. Következésképp sokkal
hasznosabb is a kölcsönt jegyző polgárok számára,
mint az eddigi kölcsönök.

— **A rokkant tisztek és altisztek továbbra is a**
tényleges állományhoz számítanak. Bucurestiből je-
lenti a Rador: Antonescu Ion tábornagy-államvezető
rendeletére a jelenlegi háború folyamán rokkanttá
vált tényleges tisztek és altisztek továbbra is a tény-
leges állományhoz számítanak, szolgálati beosztásuk
rokkantságukhoz mérten történik.

— **Karl Megerle dr. fogadtatása Bucurestiben.**
Bucurestiből jelenti a Rador: Karl Megerle dr. német
publicistát Antonescu Mihai helyettes miniszterelnök
kihallgatásán fogadta, majd tiszteletére ebédet rendez-
tett az Athene Palace-étteremben, ahol Killinger német
követ is megjelent. Délután a külföldi sajtó ro-
mániai képviselői teát adtak a német vendég tisztele-
tére, este pedig a német követségen volt vacsora, me-
lyen Antonescu Mihai miniszterelnökhelyettes is részt
vett.

— **Fogadás a kitüntetett német tisztek tisztele-
tére.** Berlinből jelenti a Rador: Bossy Raul berlini
román követ a román érdemrenddel kitüntetett német
tisztek tiszteletére fogadást rendezett és azon atnyuj-
totta nekik a kitüntetéseket.

— **Nemesfémekkel titított kereskedelmet folytat-
tak.** Bucurestiből jelenti a Rador: Az ifjovi ügyész-
ség letartóztatta Bolomey Iona és Smerghel Iancu
bucurestii lakosokat, valamint Ciupaf Traian timi-
șeai illetőségű férfit, akiket a nemesfémek eladá-
sára vonatkozó törvény elleni vétséggel gyanúsítan-
ak. A letartóztatottaknak vidéken is voltak büntár-
sai.

— **A Notre-Dame harangozói.** A harangozói tisz-
tét, aki kötéllal huzza a harangot, ma már majdnem
minden nagyobb templomban elektromos áram tölti
be. Érdekes kivétel ebben a tekintetben a párisi
Notre-Dame templom óriási harangja. Ezt a hatal-
mas, 30 ezer kiló nehéz ércdomeget még mindig
emberi kéz mozgatja, helyesebben mondva: emberi ke-
zek, mert tizenhat kéz, vagyis nyolc ember szükséges
áhhöz, hogy megkonduljon a párisi Notre-Dame híres
harangja.

— **A svéd kormány képviseli a német érdekeket**
Iránban. Stockholmból jelenti a Rador, hogy a né-
met kormány kérelmére a svéd kormány elvállalta a
német érdekek védelmét a bolsevisták és az angolok
által elfoglalt iráni területeken.

— **Hatvanöt millió lei folyt be eddig a katonák se-
gélyezésére.** Bucurestiből jelenti a Rador, hogy a kato-
nák hozzátartozóinak megsegítésére fordított alap ja-
vára eddig hatvanöt millió ötszázötvennyolcezer öt-
százötvennyolc lei folyt be a miniszterelnökséghez.

— **Saradzoglu külügyminiszter kihallgatása a**
török államelnöknél. Isztambulból jelenti a Stefani-
iroda, hogy Saradzoglu török külügyminiszter Anka-
rából visszatérőben kihallgatáson jelent meg Floriá-
ban, Ismet İnönü államelnök nyári lakhelyén.

— **Halálos gépkocsiszerecséltetés Szlovákiá-
ban.** Pozsonyból jelenti a Rador, hogy Senohland slo-
vákiai helység közelében egy tehergépkocsi, amelyen
huszonkilenc munkás és munkásnő ült, a vezető hibá-
jából az utolsó árokba fordult. A bennülők közül két
munkás és egy munkásnő azonnal meghalt, huszon-
ketten súlyosan megsebesültek.

— **Ausztráliában nem engedélyezik a kommu-
nista párt működését.** Newyorkból jelenti a NTI: Az
United Press közlése szerint Hughes ausztráliai igaz-
ságügyminiszter nem hajlandó visszavonni az ausz-
tráliai kommunista párt betiltására vonatkozó hatá-
rozatot.

— **Vissza kell adniok a potyán szerzett segélyt.**
Szalonikiből jelenti a Stefani-iroda: A szalonikii görög
hatóságok kötelezték mindazokat a személyeket,
akik egy amerikai bizottságtól segélyt kaptak, hogy
az összegeket azonnal térítsék vissza, miután kide-
rült, hogy jó anyagi körülmények között élő egyének
jogtalanul élvezték a segélyt.

— **Német-török gazdasági tárgyalások kezdőd-
tek.** A török távirati iroda nyomán a Rador Isztam-
bulból közli, hogy Ankarában német-török gazdasági
tárgyalások kezdődtek. A török bizottság vezetője
Menemendzoglu külügyminiszteriumi vezetőttár.

— **Infláció fenyegeti Amerikát.** Washingtonból
jelenti az NTI: Morgenthau kincstári kancellár Bosz-
tonban tartott beszédében kijelentette, hogy az Egye-
sült Államokat infláció fenyegeti. Azonnali intézkedé-
sek meghozatalát sürgette és felszólította a farmer-
ket, munkásokat és üzletembereket, hogy mondjanak
le a nagy haszonról. Bejelentette, hogy az államnak
nagy kiadásai vannak, amelyeknek csak a kiadások
csökkentésével és takarékossgal lehet fedezni.

— **Szovjet lobogó a Melbourne-i városházán.**
Newyorkból jelentik: Ausztráliában első ízben a mel-
bournei városházára vonták fel a szovjet lobogót, ab-
ból az alkalomból, hogy a libiai és krétai harcokból
visszatért ausztráliai csapatok hazérkeztek. (ESS)

— **Hány nyelven beszélnek a földön?** A francia
tudományos akadémia megállapítása szerint a Földön
2796 nyelven beszélnek, a kihalt nyelvek száma pedig
3964. A világnyelvek közül a legelterjedtebb az angol,
utána a sorban a német, a spanyol és a francia követ-
kezik.

— **Legideálisabb hashajtó, vértisztító, epe-
hajtó a Dr. Földes-féle Solvo-pirula.** Székreked-
és, bélrnyomás, rossz emésztés, gyomorron-
tás, felfúvódás, gyomor- és bélfájdalmaknál tel-
jes gyógyulást nyújt. Egy doboz ára 30 lei. Min-
den városi és vidéki gyógyszerárban és dro-
gériában kapható.

— **Megölte a villanyáram.** Targovisteről jelentik:
Minca Alexandru fiatalember a megyebeli Crangasi
községben tréfából felmászott a falun átvezető ma-
gasszültségű villanyáram huzatartó oszlopára. A
gondatlan fiatalember adott pillanatban hozzáért a
dróthoz, aminek következtében azonnal meghalt.

— **Letartóztatott pénzhamisító.** Sibiuban a rend-
őrség közgei letartóztatták Popescu Florea huszon-
nyolc éves fiatalembert, akit a craiovai rendőrség
pénzhamisítás miatt köröz.

— **Óriási viharok Spanyolországban.** Madridból
jelenti a Rador, hogy Kataloniában rendkívül erős vi-
har dühöngött, a kár igen nagy. A táviró s távbeszélő
nalak tökrementek és számos helység világítás nél-
kül maradt, mert a villanyhuzalokat a szélvihar el-
szakította. Több falu, országotak és a vsutvonal viz
alá került, a természetben is nagy kár keletkezett. Másik
jelentés közli, hogy Valencia tartományban is hatal-
mas vihar volt, amelyet felhőszakadásszerű eső köve-
tetett. A kár itt is nagy, Valenciában több városrészt
viz alá került, a közlekedés a város és a külvilág kö-
zött megszakadt.

— **A természetek is hasznosak néha.** Tudjuk, hogy
a természetgyógyászat mily sok kárt okoznak azzal, hogy
felfalnak minden faanyagot, szövetet s képesek eltü-
netni egy egész házat, butorral, ruhákkal stb. együtt.
Most aztán felfedezték, hogy hasznukat is lehet ven-
ni. A természetgyógyászat aljából a kemény, enyvszerű
anyagból épülnek, amit ezek az óriáshangyák szétrá-
gott fából, földből és a nyálukból készítenek. Afriká-
ban rájöttek arra, hogy ez az anyag kiválóan alkal-
mas — utcaburkolatnak. Sima és erős burkolatot le-
het csinálni belőle. A természetek nagy bolyait részben
lebontják, az anyagot felhasználják s aztán várnak,
amíg a természetek újra felépítik lakásaikat, úgyhogy
állandóan kapnak nyersanyagot fölük az utkésztítésre.

A női divat legújabb szeszélyei

Megszűnik a törpe esernyő, viszont férfialapot
és nadrágot fognak viselni a hölgyek. Vajjon lehet-e
ezekben a vérzivataros időkben divatról beszélni?
Ugyáltszik, lehet. Legalább is divatváltozásokról
számolnak be a különböző hírek. Így az a hír járja,
hogy a törpe esernyő meg fog szűnni. Pedig már cél-
szerűsége miatt is nagyon kedvelték a hölgyek. Szüksé-
ség esetén a ma divó, öblös női kiegészítőbe is bele-
fért. Azonban a divat parancsa úgy követeli, hogy
összel már ismét hosszú esernyőt kell majd viselni.
Nagy változások lesznek a női kalapban is. Ezentel a
férfikalapok formájára fogják csinálni azokat, még
pedig a legváltozatosabb anyagokból, filcből, ing-
anyagból, sőt nyakendőknek való selyemanyagból is.
A divat legújabb vívmánya viszont a nadrág volna.
Egyszer már találkoztunk ezzel az ötlettel, amikor
nadrágszoknya jött divatba. Ezuttal azonban komoly
nadrágról van szó, amely semmiben sem különbözik a
szabályszerű férfinadrágtól. Nem hisszük, hogy ez a
legutóbbi divat általános tetszést aratna a hölgyek
körében.

— **Halálos baleset történt a Sibiu-fagarasi or-
szágúton.** A Ploesti 49. számú gépkocsi Sibuból jövet
az 500. kilométerjelzőnél levő fordulónál beferohant
Vezu Nicolae, Vidra de jos községbeli öregember ko-
csijába. A szeker összetört, Vezu Nicolae pedig a
helyszínen kiszendvedt. Livestean Plaga, a gépkocsi
vezetője géphiba miatt nem tudott idejében fékezni s
ez okozta a tragédiát.

TRANSILVANIA magyar FÜGMUTEREM

Alapítva 1920-ban.

Bucuresti, Str. Buzesti 12. Telefon 4.16.96.
Műfogak speciális készítése!!! Arany, por-
cellán és platina színű fehér fém. Pontos,
lelkismeretes és tartós munkák. Fizetési
feltételek és kedvezmények. Rendelés va-
sárnap délelőtt is!

Rádió

CSÜTÖRTÖK, SZEPTEMBER 11.

Bucuresti: 6 Indulók, hírek, hanglemek, 12.20
Hanglemek. 12.30 Hírek. 12.50 Katonaóra. 13.50 Né-
met nyelvű hírek. 14 Rádióhíradó. 14.20 Tarka zene.
14.30 Sebesültek órája. 17.30 Hírek. 17.40 Előadás. 18
Zenekari hangverseny. 19 Művészeti szemle. 19.15
Hanglemek. 19.50 Német nyelvű hírek. 20 Rádió-
híradó.

Rövidhullámú román adó. 23 Német nyelvű adás,
hanglemek. 23.20 Olasz nyelvű adás, hanglemek.
23.40 Francia nyelvű adás, hanglemek. 24 Angol
nyelvű adás, hanglemek.

Budapest I. 6.40 Ébresztő, torna, 7 Hírek, utána
hanglemek. 10 Hírek. 10.20 Felolvasás. 10.45 Felol-
vasás. 12.10 Szalonzenekar hangversenye. 12.40 Hírek.
13.30 Katonazene. 14.30 Hírek. 15.20 Cigányzene.
16.15 Előadás ruszin nyelven, utána hanglemek.
16.45 Hírek. 17.15 A rádiózenekar hangversenye.
17.35 Felolvasás. 18.10 Előadás. 18.35 Énekkar hang-
versenye. 19 Hírek. 19.20 Tull II gordonkázik. 19.40
Liszt Ferenc életrajzírója. Felolvasás. 20 Vécsey Ernő
jazz-zongoraszámai. 20.20 A betyár kendője. Népszim-
ni előadása. 21.40 Hírek. 22.10 Zene. 23 Idegennyelvi
hírek. 23.30 Hanglemek. 24 Hírek.

Budapest II. nem közvetít műsort.

PÉNTEK, SZEPTEMBER 12.

Bucuresti: 6 Indulók, hírek, hanglemek. 12.20
Hanglemek. 12.30 Hírek. 12.50 Katonaóra. 13.50
Német nyelvű hírek. 14 Rádióhíradó. 14.20 Hangleme-
zek. 14.30 Sebesültek órája. 17.30 Hírek. 17.40 Elő-
adás. 18 Román-német katonaóra. 19.15 Baletzene.
19.50 Német nyelvű hírek. 20 Rádióhíradó.

Rövidhullámú román adó. 23 Német nyelvű adás,
hanglemek. 23.20 Olasz nyelvű adás, hanglemek.
23.40 Francia nyelvű adás, hanglemek. 24 Angol
nyelvű adás, hanglemek.

Budapest I. 6.40 Ébresztő, torna, 7 Hírek. 10.20
Felolvasás. 10.45 Előadás. 12.10 Szórakoztató zene.
12.40 Hírek. 13.30 Táncczene. 14.30 Hírek. 15.20 Tho-
mán Mária hegedül. 15.40 Háziasszonyok beszélget-
nek. 15.55 Énekhangverseny. 16.15 Előadás. 16.45 Hi-
rek. 17.15 Cigányzene. 17.30 Felolvasás. 18 Felolvasás.
18.30 Sportközlemények. 18.40 A rádiózenekar hangver-
senye. 19 Hírek. 19.45 „Lélektől lélekig” Simonffy
egyetem előadestje. 20.10 Az operaház zenekarának
hangversenye. 20.50 Külligy negyedóra. 21.40 Hírek.
22.10 Sportközvetítés. 22.30 Cigányzene. 23 Idegen-
nyelvű hírek. 23.25 Táncclemek. 24 Hírek.

Budapest II. nem közvetít műsort.

Blénessy tornaiskola
megnyílik Arad, Strada Mocioni 14 sz.

— Nem esett szovjet fogságba az „U 73”. Berlinből jelenti a Rador: Katonai forrásból közlik: A Szovjet azt állítja, mintha megállította és elkobozta volna az „U 73” német tengeralattjárót a Barents-tengeren. Ez a hír aflatlan, mert sem az „U 73”, sem más német tengeralattjárót a szovjet erők nem állítottak meg a Barents-tengeren.

— Letartóztatott gyilkosok. Megírtuk, hogy néhány nappal ezelőtt gyilkosság történt az arad-hegyaljai Sirian. Gherman János 21 éves gazdaglegényt haragosai agyonverték. Az elvetemült tetteseket Avramut Miron és Ponta Remus személyében őrizetbe vették a csendőrök és bekísérték az aradi ügyészségre. A vizsgálóbíró vizsgálati fogságba való helyezését kérte.

— Finnország nem köt különbékét. Bucarestből jelenti a Rador: A bucaresti finn követséget felhatalmazták annak a határozott kijelentésére, hogy mindazon a hírek, amelyek szerint Finnország kész volna különbékét vagy fegyverszünetet kötni Szovjetországgal, minden alapot nélkülöznek.

— Aradi szappanrejtegetők a bíróság előtt. Mintegy két hónappal ezelőtt feljelentés következtében házkutatást tartottak Lefkovits Manó Golds-utca 2. szám alatt lévő lakásán, ahol több, mint öt-száz kiló pipereszappant találtak elrejtve. Az eldugott szappan tulajdonosai ellen megindult az eljárás és az ügyet most tárgyalja az aradi törvényszék mellett működő különleges bíróság, amely a kereskedelmi szabotázstörvénybe ütköző ügyekkel foglalkozik. A legközelebbi tárgyalás szeptember 26-án lesz.

— Palermóban lakónegyedeket bombáztak az angolok. Rómából jelenti a Rador az olasz főhadiszállás közleményét, amely szerint jelentős számú olasz és német repülőgép sikeresen bombázta Tobrukban, Marsa Matruhban, Dzsarabubban és Sidi el Barraniban a hadianyagraktárakat, ütegállásokat, táborhelyeket és járműszlopokat. Az elmúlt éjjel az angolok ismét bombázták Palermót. A ledobott bombák javarésze a tengerbe esett, az okozott kár jelentéktelen, emberáldozat nem volt. A tegnapi támadással összesen huszonhét halott és ötven-nyolc sebesült áldozata van Palermó bombázásának. A Földközi tenger középső részén az Esperia nevű hajót ellenséges tengeralattjáró elsüllyesztette, a tisztikar és legénység legnagyobb részét a kísérőhajók megmentették. Olasz bombázók Málta légi és tengeri támaszpontjait támadták sikerrel.

Legszébb Junghans gyermek karóra és zsebor
JOANOVICIU és HARTMANN
 ékszerésznél kapható
 Arad, Minorita-palota

— Lopás. Bogdan Györgyné aradi lakos jelentette a rendőrségen, hogy Despot Voda-utca 6. szám alatt lévő lakásában betörők jártak. Az ismeretlen tettesek mintegy 6000 lei értékű ruhaneműt loptak el.

— Hazaszállítják Japánból az angol alattvalókat. Tokióból jelenti a Rador: Az angol nagykövetség közölte, hogy egy kínai hajó érkezett Yokahama kikötőjébe, a Japánban élő angol alattvalók hazaszállítása céljából.

— Aradi kereskedő, aki üzérkedik. . . Illetékes hatóságok jegyzőkönyvet vettek fel Jancu Traian Crisan-utcai hentes ellen, mert a zsírt a maximális árnál drágábban árúsította.

Öfelsége Mihai király válasz-távirata Antonescu Mihai helyettes miniszterelnökhöz

Bucurestiből jelenti a Rador: Öfelsége Mihai király trónralépésének egy éves fordulója alkalmából Antonescu Mihai miniszterelnökhelyettes a következő üdvözlő táviratot intézte az uralkodóhoz: Felség, uralkodása második évének küszöbén kérem, fogadja szerencsekívánataimat. Adjon az Isten Felségednek felszabadító és a román vágyakat teljesítő uralkodást, mint ahogyan méltónak tartotta erre országlásának első évében. Kérem Felségedet, fogadja hódolatom hűségese tanujelét. Antonescu Mihai, miniszterelnökhelyettes.

A táviratra Öfelsége az alábbiakban válaszolt: Fogadja lelkemből jövő köszönetemet a hozzám intézett szerencsekívánatokért, valamint a román nép és a trón érdekében kifejtett kitartó munkájáért. Mihai. Táviratot intézett a miniszterelnökhelyettes

Öfelsége Elena anyakirálynéhoz is, aki ugyancsak távirati úton mondott köszönetet.

A NÉMET KÜLÜGYMINISZTER VÁLASZA

A háboru harmadik évének kezdetén Antonescu Mihai miniszterelnökhelyettes és ideiglenes külügyminiszter üdvözlő táviratot intézett Ribbentrop német birodalmi külügyminiszterhez is, aki a következőkben válaszolt: Szívvel jövő köszönetemet tolmácsolom a háboru harmadik évének kezdetén hozzám intézett táviratért. A német népek különös meglepedésére szolgál, hogy a közös ellenség elleni harcban a vilég román csapatok Antonescu tábornagy vezetése alatt velünk tartanak. Kérem Kegyelmes Uram, fogadja tiszteletem kifejezését. Ribbentrop, birodalmi külügyminiszter.

— Amerika mindig változtatja módszereit. Berlinből jelenti a Rador: A „Völkischer Beobachter” visszatér a „New York Times” ama közlésére, hogy az amerikai hajók azonnal nyissák meg a tüzelést a német tengeralattjárók ellen, mihelyt Island vizein találkoznak velük. Ez azt jelenti, — írja a nemzeti szocialista lap, — hogy Amerika a jövőben már lemond arról, hogy német támadásra hivatkozzék a megrohanás igazolásául, mint tette a Greer esetében.

— Pfeiffer Ignác budapesti műegyetemi tanár halála. Budapesti jelentés szerint Pfeiffer Ignác nyugalmazott műegyetemi tanár hetvenégy éves korában meghalt. Az elhunyt műegyetemi tanár kiváló szakember volt és a különböző szaklapok által közölt tanulmányai folytán nevét külföldön is ismerték. Pedagógiai munkásságával több mérnök-nemzedéket nevelt.

Tisztelettel értesitem a nagy-érdemű közönséget, hogy
Aradon a Piafa Catedralei 1 szám alatt megnyitottam polgári vendéglőmet,
 hol kitűnő házikoszt mérsékelt áron kapható.
 Pontos és figyelmes kiszolgálás. **BORLEA FLORICA**

— Az Egyesült Államok „védelmi” költségei. Washingtonból jelenti a Rador: Amerikai körök közlése szerint augusztus hónapban az Egyesült Államok „védelmi” egy milliárd 172 millió dollárt költöttek. Ha ehhez hozzászámítjuk a legutóbbi tizenkét hónap költségeit, akkor megállapítható, hogy az utóbbi tizenhárom hónapban az Egyesült Államok több mint kilenc milliárd dollárt költöttek fegyverkezésre.

— Felülvizsgálják a volt görög miniszterek vagyonát. Athénből jelenti a Rador: Az NTI közli a görög újságok hírért, amely szerint különleges bizottság felülvizsgálja majd Kotzias volt görög miniszterének és Mayat Hakis, Spenzas, valamint Tabacoposus volt miniszterek vagyonát.

— Roosevelt vatikáni követének tárgyalásai Barcelonában. Barcelonából jelenti a Rador: Myron Taylor, az amerikai elnök személyes vatikáni követekeden délután elhagyta Barcelonát és folytatta útját Rómába. Myron Taylor barcelonai tartózkodása idején tárgyalásokat folytatott az Egyesült Államok viichi és madridi köveivel, valamint Irország viichi követével. Ezeket a tárgyalásokat különbözőképpen magyarázták.

Tekesport

JÓ EREDMÉNY, NAGY KÜZDELMEK AZ EGYÉNI VERSENYEKEN

Vasárnap a kerületi bajnoki döntőn és a városbajnokság mérkőzésein kívül, két egyéni verseny tette változatossá és élénk az őszi idény megnyitását, mely egyéni versenyek nagy küzdelmeket és jó eredményt hoztak.

A Prieteni egyéni versenye különösen a helyezések körül kialakult holtversenyek eldöntésénél váltott ki kemény küzdelmeket, melyek után a következő eredmény alakult ki: 1. Wittmer (Priet.) 25 fa, 2. Szrnka II (Macelari) 18 fa, 3. Rosenzweig (Priet.) 18 fa, 4. Curliu (Priet.) 18 fa, 5. Boros (Priet.) 18 fa, 6. Albu (Victoria) 18 fa, 7. Spravil (Mac.) 18 fa, 8. Mioszay (Priet.) 17 fa. A verseny 5 dobásos volt.

A Metalurgistai egyéni versenye is élénk vetélkedés színhelye volt és ugyancsak a holtversenyeket eldöntő rádobások után alakult ki a következő rangsor: 1. Negreanu (Crisana) 18 fa, 2. Párduez (Metal) 17 fa, 3. Vanuva (e. k.) 17 fa, 4. Stefan (Metal) 16 fa, 5. Varga (CAA) 16 fa. A verseny háromdobásos volt.

A VÁROSBAJNOKSÁG ÁLLASA

A vasárnapi első visszavágó forduló után, mivel a Prieteni és Crisana mérkőzése elmaradt, az ésoportban idősleges eltérő állások állottak be. Így a vezetést fatöbblete következtében a Tricolor szerezte meg, a harmadik helyet pedig a Gutenberg foglalta el, a Metalurgist sem játszott bajnokit, ezért a Rapid eléje került. A bajnokság állása így a következő:

1. Tricolor	10	8	—	2	1856	16
2. Prieteni	9	8	—	1	1740	16
3. Gutenberg	10	6	—	4	1657	12
4. Crisana	9	6	—	3	1653	12
5. Transilvania	10	4	—	6	1777	8
6. Fortuna	10	4	—	6	1693	8
7. Rapid	10	3	—	7	1641	6
8. Metalurgist	9	2	—	7	1451	4
9. Infatirea	10	1	—	9	1458	2

VAS BORISKA
 torna- és tánciskolájában a tanítás szeptember 15-én kezdődik
 Beiratás egész délután az iskola helyiségében Arad, Bulev. Reg. Ferdir and 6

Ügyeletes gyógyszertárak

Csütörtökön, szeptember 11-én Aradon a következő gyógyszertárak tartanak éjszakai szolgálatot: Angel (Catedralei-tér), Omescu (Regina Maria-ut és Alexandri-utca sarok) és Kesztenbaum (a gyermek-kórházzal szemben).

Szombattól, szeptember 6-tól szeptember 12-ig Brasovban a következő gyógyszertárak tartanak éjszakai szolgálatot: Cuteanu gyógyszertár (Str. Lunga 1) és Schuszter gyógyszertár (Str. Regele Carol 56).

Mozi

Aradon csütörtökön a mozik műsora a következő: Fórum: A levegő hősei (Német film.) Corso: Szerelmek éneke (Spanyol film.)

CORSO (ARAD) Előadások 3, 5, 7:30 és 9:30-kor
 Tei. 23-64 **Ma először** **Ma először**

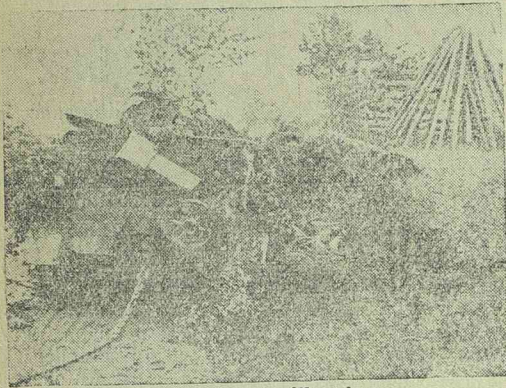
Közönségünk öröme egy rendkívüli szórakoztató, szemet, lelket kápráztató, különleges spanyol filmet mutatunk be:

SZERELMEK ÉNEKE

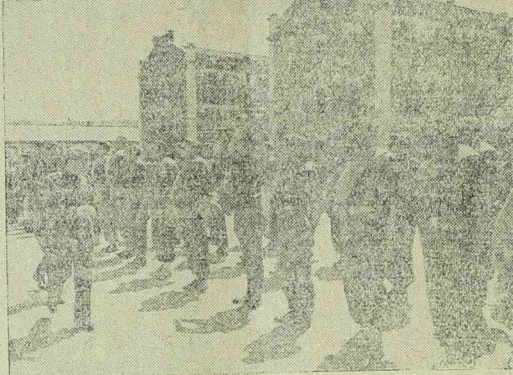
Főszerepben a spanyol legnagyobb énekesnője:
IMPERIO ARGENTINA

A spanyol zene, ének, tánc, romantika, szépség, temperamentum, érzékiség diádala ez a páratlanul gyönyörű film. A Spanyolmarokkó misztikum, bujasága, exotikussága halmozódik fel e filmben, gyönyörű eredeti felvételekkel. ::
 Híradó: A ...

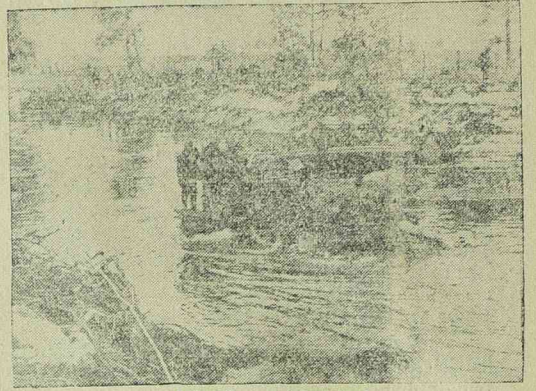
Az olasz és spanyol imreimekeke kizárólagos joggal csak mi játszuk.

Szovjet páncélkocsi mint vontató traktor

A boisevisták ellen harcoló spanyol önkéntesek a harcterre való indulás előtt

Átkelés egy ukrainai megáradt folyón

KÖZGAZDASÁG

Mértékegységek történelmi vándorútja

Megírta a Déli Hírlap, hogy Amerikában olyan pontos mérleget szerkesztettek, amely megméri az i betű pontocskájának súlyát is. Ennek az apró i-cíci pontnak a súlyon kívül magassága, átmérője, köbtartalma és felülete is van, amelyek egyenként mind megmérhetők.

Amióta a kultúra kezdetét vette a világon, az emberek mindig törekedtek, hogy hosszúságot, területet, köbtartalmat és irtartalmat megmérjenek. Hosszmértékül az ósidőben az emberi test egyes részeit vették alapul. Legkisebb hosszsmérték a hüvelyk volt, az emberi hüvelykujj alapján, ennél hosszabb volt az arasz, amely hosszúságot kifejezített hüvelykünk és középső ujjunk közti távolság adja. Harmadik hosszsmérték volt a könyök, amely könyökhajlásunktól középujjunk hegyéig számít. Az ől már terjedelmes hosszúság volt és nevét az ölelésre tárt két karunk után kapta. Az a távolság, amely a két oldalvást kifejezített kar között a jobb kéz középujjának hegyétől a bal kéz középujjának hegyéig terjed, az ől.

Hosszmértékül szolgált az emberi láb is. A régi rómaiaknál a lépést vették alapul a megtett ut hosszúságának mérésénél. Mille passus, ezer lépés, már tekintélyes távolság volt.

A Mille passusból lett átváltozás és rövidítés révén a német Meille és a Meillenöld elnevezés, ebből viszont a magyar mérföld.

A legrégebbi ókortól a jelenkorig az emberiség sokféle mértéket használt. Minden népnél kialakult valamelyes mértékrendszer. Egyes mértékek több nemzetnél közelesek voltak. A lábat és az ölet, másképpen rőföt egyképpen használták Angliában, Ausztráliában, Belgiumban, Dániában, Franciaországban, Hollandiában, Magyarországon, Németországon, Romániában, Spanyolországban, Svédországban és Svájcban. Ezekben az országokban nagyobb távolságok mérésére a mérföld volt használatos. Görögországban még száz év előtt a legkisebb hosszsmérték a piki és a legnagyobb a stadion volt. Oroszországban az arszin és a verszt, Japánban a Kanusaku és a Ri, Kínában a Tei és a Li, Portugáliában a Palmo és az Estadio, Törökországban a Heigi és az Agács. Földterület felmérésénél általánosságban a négyszögöl és a hold, súlynál a font és úrmértékül a meszly volt használatos a legtöbb országban. Ezekre nézve azonban legtöbbször csak az elnevezés közös, maga a mérték országok szerint hol kisebb, hol nagyobb. Gondolható, hogy a mértékegységek tekintetében világszerte milyen összefüggés alakult ki.

A TÖRTÉNELMI NEVEZETESÉGŰ PLATINARUD

A tudósok már kétszáz esztendő előtt belátták, hogy a mértékek kaoszában rendet kell teremteni és azért egységes mértékrendszer létesítésére törekedtek. Ezt a rendszert francia tudósok alkották meg és méterrendszernek nevezték el.

A méter a Föld kerületének egy bizonyos hányada és ezt a hosszúságot egy, az idő behatárolásának ellenálló platinarudon jelölték meg.

Ezt a platinarudat a párisi méterintézetben őrzik. A méterrendszer, ellentétben a régi mértékegységekkel, melyek a hatos számrendszeren alapultak, a tízes számrendszeren alapszik, tehát a vele való számítás is könnyebb. A méter tíz deciméterből, a deciméter tíz centiméterből, a centiméter tíz milliméterből áll. A méternél nagyobb hosszúságok megjelölésére szolgál a száz méteres hektométer és az ezer méteres kilométer. A területmérésnél a mértékek szintén

a méterrendszeren alapulnak.

Van tehát négyzetmilliméter, négyzetcentiméter, négyzetdeciméter, négyzetméter, négyzetkilométer és az elnevezésből kitűnik az illető négyzet oldalainak hossza, ami könnyen elképzelhetővé teszi a felmért területet. A súlymértékek megállapításánál alapul vették azt a súlyt, amely olyan vizkocka súlyának felel meg, melynek minden oldala egy deciméter, vagyis tíz centiméter. Ezt a súlyt elnevezték kilogrammnak. Ennek tizedrésze a dekagramm, rövidítve deka, századrésze a centigramm, ezredrésze milligramm.

Száz kilogramm egy mázsa. Úrmértékül egy minden oldalán tíz centiméteres kocka belsejét vették és elnevezték liternek. Ennek tizedrésze a deciliter, századrésze a centiliter és ezredrésze a milliliter.

Száz litert hektoliternek mondanak.

NEMZETKÖZI MÉTEREGYEZMÉNY

Franciaországban már 1789-ben törvény mondta ki a méterrendszer kötelező használatát. A többi országban ez a mértékrendszer lassan tudott meghonosodni. Többször voltak e tekintetben nemzetközi tanácskozások, de majdnem száz esztendő telt bele, amíg végre 1875 májusában Párisban létrejött a nemzetközi méteregyezmény. Ennek folyományaképpen nyomban tizennyolc európai ország fogadta el a méterrend-

A monopolszesz új ára. A hivatalos lap legutóbbi számában megjelent a monopolszesz áráról intézkedő minisztertanácsi határozat. Eszerint a kilencvenöt fokos finomított szesz ára 320 lei literenként, a negyven fokos pálinka 128 lei, harminckett fokos pálinka 104 lei, kilencvenöt fokos ipari szesz 140 lei. A két lejes pálinka literenkénti repülőbélyegilleték a fenti összegben bennefoglaltatik.

A belföldi kőszén új ára. Minisztertanácsi naplóval a következő új belföldi kőszénárak léptek életbe a CFR számára történő szállításoknál: A Petrosanitársaság által szállított egy harmadban lupenii és két harmadban petrilai szén 1230 lei tonnánként, a Loneatársaság által szállított szén tonnánként 1211.45 lei, a Creditul Carbonifer és Petrosanitársaságok által szállított szén 956.50 lei, a Concordia-társaság szene 920.80 lei.

A gyümölcsfa-csemete hadjárat eredménye. A földművelésügyi minisztérium közlése szerint a múlt ősszel és az idén tavasszal folytatott gyümölcsfa csemete hadjárat során Alba megyében 65 ezer 606, Arad megyében 10 ezer, Arges megyében 24 ezer, Braila megyében 2 ezer, Constanta megyében 2139, Dambovitá megyében 14 ezer 112, Dolj megyében 4175, Dorohoi megyében 16 ezer 556, Ialomita megyében 57 ezer 837, Iasi megyében 20 ezer 47, Ilfov megyében 62 ezer 234, Mehedinti megyében 23 ezer 589, Muscel megyében 2840, Neamt megyében 4044, Olt megyében 2126, Prahova megyében 2710, Putna megyében 24 ezer 779, Roman megyében 32 ezer 79, Severin megyében 12 ezer 578, Suceava megyében 134, Sibiu megyében 9891, Timis Torontal megyében 46 ezer 25, Teleorman megyében 23 ezer 721 és Turda megyében 179 ezer 594 darabot ültettek. Harminchárom megyében összesen 644 ezer 69 darab.

A kékű új ára. A közellátási államtitkárság 70.50 leiben állapította meg a kékű árát. Az összegben a csomagolás költségei, valamint az összes illetékek benne vannak. A 70.50 lejes ár a termelő gyár vasuti átomásán történő átvételre értendő.

Jegyzett már visszacsatolási kölcsönt

szert. Később más államok is csatlakoztak ehhez a mértékrendszerhez.

Ma már csak Anglia és Oroszország ragaszkodik régi, elavult mértékeihez.

Angliában ma is a láb a hosszsmérték egysége, amely hat hüvelykre oszlik. Ma már ugyan a láb hosszúságát egész birodalmukra ható érvénnyel egységesen állapították meg az angolok. Negyvenötven esztendő előtt azonban a láb hosszúságát vidékek szerint állapították meg. Ujéjkor a grófságok székvárosaiban a közigazgatási vezetők a templom ajtaja elé állították és az istentisztelet után a templom ajtaján kilépő első három felnőtt férfi lábának hosszúságát lemérték. A három láb hosszát egybevetették, kiszámították a középátló és az volt egy évig azon a vidéken a kötelező hosszsmértékegység.

Angliában és Oroszországban is belátták már, hogy nem gyakorlati dolog a régi mértékekhez való ragaszkodás, de csupa daczból nem térnek át a méterrendszerre. Azért mellőzik, mert nem ők találták fel. Kappa

Hivatalos devizaárfolyamok. (Az első szám a vételt, a második az eladást jelenti). Szabadforgalmu devizák (90 százalékos felárral): Dollár 187.60—195, svájci frank 43.81—45.54. Kliring devizák: Drachma 1.21—1.22, dinár 2.898—2.05, német márka 59—60, szovát korona (38 százalékos felárral): 4.68—4.77, pengő 26.50—27, dán korona 30—30, finn márka 2.50—2.50, török font 92—92, francia frank (38 százalékos felárral) 3.16—3.28, olasz lira 9.50—9.50, leva 1.60—1.68. Font devizák (90 százalékos felárral): Angol font 757.00—786.83, egyiptomi font 776.44—807.03, palesztinai font 759.85—789.73.

Határidő nemlő

SZEPTEMBER 11:

Gyárak, kis- és nagykereskedők eddig a napig tartoznak benyújtani készítményeik árkimutatását a városházán. Feltüntetendők a július 1-i és szeptember 1-i árak.

SZEPTEMBER 14:

Zárult juh- és bányabőr birtokosok falun a községházán, városban a nemzetvédelmi minisztérium hadfelszerelési államtitkárságához ajánlott levél alakjában eddig a napig tartoznak bejelenteni a rendelkezésükre álló készletekről.

SZEPTEMBER 15:

Erdőirtás megkezdése az érvényben lévő rendelkezések figyelembevételével.

Belföldi mezőgazdasági gépgyárak kimutatást tartoznak felterjeszteni a közellátási államtitkárság árellenőrző osztályához a gyártási költségekre vonatkozóan.

SPORTSEMÉNYEK

Beszélgetés egy válogatott labdarúgóval a közönség hangjának a befolyásáról

Hányszor vagyunk fültanui, miként mozdul meg az ezerszemű tömegcézár, a közönség a labdarúgó pályák nézőterén, hogyan hördül fel egy-egy hila láttán, hogy tapsol örömmámorban, hogyan üvölt befeledten egy-egy jól sikerült védésen, vagy pontot jelentő gólon? Néha sértő szavakat kiabál be a nézősereg a pályára, hol játékosnak, hol a játékvezetőnek címzetten, néha pedig a néző irányítani akarja a játékot kiáltásaival.

Önkéntelenül is adódik a kérdés:

vajjon mit érez a játékos a nézőtér forrongó katonának a fenekén?

Meghallja-e egyáltalában, hogy mit kiabál a tömeg? Ki tudja-e válogatni a zsvajjból a szavakat? Hogyan hat rá a biztatás, hogyan a sértő szó?

Egy válogatott középsatárnak tették fel ezeket a kérdéseket és a világhírt labdarúgó így válaszolt:

— Nem tudom, hogy bajtársaim hogyan vannak vele. Magamról csak annyit mondhatok, hogy én legtöbbször nem is veszem észre, hogy a nézőtérén kiabálnak.

Még kevésbé tudom azt, hogy mit kiabálnak. Ha hímegek a pályára, minden igyekezetem arra irányul, hogy csapatom győzzön. Minden figyelmemet a játékosra összpontosítom, lehet, hogy ezért nem dolgozom fel agyam a bizonyára az én fülemig is eljutó hangokat. Sokszor csak utólag tudtam meg mások elbeszéléséből, hogy a közönségből bekiabáltak: Tegyem ezt, vagy azt.

A pályán én ezt észre sem vettem.

— És ha meghallja, hogy a nézők szidják, miként hat ez a lelki állapotára?

— Itt két esetet kell megkülönböztetni. Ha érzem, hogy a bekiabálás jogos bírálat, akkor igyekezem legközelebb jobban megoldani a helyzetet. Ha azonban csak úgy — ha a csapatnak nem megy a játék, akkor bánt, zavar a bekiabálás és nem alkalmas arra, hogy a lelki egyensúlyt visszahozza.

— A biztatással hogyan állunk?

— Ez sem olyan egyszerű dolog, amint az ember az első pillanatra gondolná. Kétségtelen, hogy a biztatás jól esik. Amikor a csapatom kifut a pályára és feléje harsog a „tempo”, akkor ez felvillanyozza az embert, csak úgy — ha a csapatnak nem megy a játék,

akkor a közönség biztatása is elhal.

Akkor ujjong csak a közönségünk, amikor mi egymásután rugjuk a gólokat. Vagyis amikor ugyanis nekünk. Ilyenkor a biztatás szinte felesleges viszont, amikor szükség volna rá, akkor hiányzik. Hogy mit éreznek biztatás nyomán, mondjuk olyankor, amikor 3:0-ra vezet az ellenfél, ezt nem tudom megmondani, mert erre még nem volt példa olyan mérkőzésen amelyen én játszottam...

— Mit ne tegyen a közönség?

— Nem jó, ha kiszemel egyes játékosokat és azokat szidni kezdi.

De még ennél is rosszabb, ha a közönség elkezd tanácsokat, utasításokat adni.

Elismerem, hogy vannak dolgok amiket a nézők hivulról jobban láthatnak, de viszont vannak olyan dolgok is, amiket csak belülről lehet megérteni.

Három kupa-mérkőzés lesz vasárnap Timisoaran

Az elmúlt vasárnap megkezdődött kupa-mérkőzések igazoltak, hogy a közönséget érdekli az új beosztás. A meccseken nagyszámú közönség jelent meg és a második forduló iránt is élénk érdeklődés mutatkozik. A vasárnapi második fordulón

a **Chinezul-CAMT** csapata a **Rapid** pályán a **Rapid** együttesével mérkőzik a pontokért.

Amennyiben vasárnapig sikerül a központnál a fuzió-

Sport hírek mindenfelől

Uj francia hölgyuszó eredményt ért el Casablancában Sagery kisasszony a 100 m-es gyorsuszásban 1:13 mp-es eredménnyel.

Szeptember 12—14 között Budapesten magyar-nyorvát teniszmérkőzés lesz a Róma-serlegért. A horvát színeket Puncsecs, Mitics, Palada és Branovics képviseli.

A turnu-severini csapat büntetését megváltoztatták 5000 lei pénzbírságra, a csapatot visszahelyezték jogaiba és egyuttal besorozták a Basarabia-Kupa résztvevői közé.

Itt van például egy eset: A jobbszélsőnek jól ment a játék. A közönség karban kezdte követelni, hogy jobbra adjam mindig a labdát. Ennek mi az eredménye? Az ellenfél is felfigyel és beáll erre a vonatra. Ilyenkor az volna a helyes, ha én az elhanyagolt oldalt igyekezném többször játéka hozni.

De nem merem, mert akkor a közönség dühös lesz rám.

— Milyen a közönség külföldön?

— Nagy a különbség Dél és Észak között. Délel vért szeret látni a közönség, Északon már tárgyilagosabb a nézősereg. A legsportszerűbb közönséggel Svédországban találkoztam.

— És külföldön nem hat lehangozóan, ha a csapata gólt rug és azt halálos csend fogadja?

— Ha a közönség előzőleg túlzottan nagyhangú volt, akkor

ez a csend amolyan „csak azért is” hangulatot vált ki belőlem és aminél látom, társaimból is.

Igy hányodik a játékos a taps és a fütty vihára között. Természetes, hogy a taps kellemesebben hat a füle, mit a fütty. De hát amikor a közönség szabadon választhat a hangulatnyilvánítás eme két módja közt! És a közönség már éppen úgy odatartozik a pályára, mint akár — a labda.

val kapcsolatos formásokat elintézni, már a közönség játéka a Rapid ellen, a Banatul pályán kettős mérkőzés lesz. Délután félháromkor a CFR a resitai SSMR együttese ellen játszik, míg félőtkor a Ripensia és Electrica együttese mérkőznek. Ez a két mérkőzés is nagy harcot és

érdekes küzdelmet ígér.

Ezenkívül még egy mérkőzés lesz Resitan, ahol a UDR a lugoji Vulturit látja vendégül

A magyar NB I-ben a Szeged AK vezet 7 ponttal, a NAC és Újpestnek ugyancsak 7—7 pontja van. A további sorrend az él- és középsorportban: Gamma 6 pont, WMFC 6, Ferencváros 5, Elektromos 5, Szolnok 5, SalBTC 4, Kolozsvári AC 4 és Újvidéki AC 4 pont.

Szászország—Bajorország 2:0. A mérkőzést Chemnitzben játszották 30.000 néző jelenlétében. A százsz körzet válogatott labdarúgócsapata biztosan győzött Schaffer és Wilimowsky góljaival.

Egy hannoveri versenyen Harbig a 100 m-en is indult és azt 10.7 mp-es idővel meg is nyerte.

A VÖRÖS POKOL

Plotin Redorovicz Tobeljev élményei a vörös paradicsomban

A DÉLI HIRLAP
EREDETI REGÉNYE

Írta: ANDREJ ANDREJOVICZ KRIMOV

25

Természetesen sejtelve sem lehetett arról, hogy az elindulást szándékosan választottuk meg olyan későn, hogy véletlenül se legyen ideje még a csekhivatalba szaladni, ahol könnyen megtudhatta volna, hogy a kivégzési parancsa, amelyet kapott, nem egyéb hamisítványból és azt Katjusa meg én gyártottuk azon a blankettán, amelyet Katjusa ügyesen csinált a csekfőnökségen.

Csang bólintott, hogy érti, miről van szó.

Felvette kabátját és megvizsgálta a revolverét. A fegyver töltve volt, de azért még külön tartalék-töltényeket is rakott a zsebébe.

Amikor Csang a kapu előtt várakozó gépkocsiba be akart szállni, Katjusa kijelentette, hogy ez egyszer maga akarja a kocsi vezetését és átült a sofőrülésre. Intett Csangnak, hogy telepedjék melléje, amit az megcselekedett. Magam a hátsó ülésen helyezkedtem el.

Katjusa szándékosan olyan utvonalat választott, ahol nem találkozhattunk más állami járművel és így nem voltunk annak a végzetes véletlennek kitéve, hogy ránkismerjenek.

Tervünk szerint ugyanarra az országútra hajtottunk, amelyen annak idején Limanov csekarendőrt is vittük. Nogin falu ugyanis szintén ott fekszik. Ugy beszélünk meg, hogy amikor az erdőbe érünk, végrehajtom a tettet.

Csangot azért illettük előre, hogy ugyanugy lökjék rá hátulról, amint azt ő cselekedte apámmal és velem.

Amikor a távolban láttam feltűnni az erdőt, a zsembem nyultam. Megtapogattam a revolvert, amelyet odahaza gondosan megtöltöttem. Amíg a fegy-

vert a markomban szoritottam, mutató ujjammal kinyitottam a zárvárját.

Aztán hirtelen kirántottam kezemet a zsebből, hogy a revolvert Csang nyakszirtjére tapasszam és elsüssöm.

Akármielyen villámgyors is volt azonban mozdulatom, Csang, akit a beszélgetés nem kötött le, ugylátzik a kistükréből mégis észrevette azt.

Hirtelen visszafordította arcát és valami artikulálatlan hangot hallatott, mint az erdei nagy ragadozó állat, ha hirtelen ellenséggel találja magát szemközt.

Ugyanakkor jobbát kabátjának zsebébe dugta. Valószínűleg az volt a szándéka, hogy szintén revolvert ránt.

Erre azonban nem hagytam neki időt.

Szerencsére nem vesztettem el lélekjelenléteimet. Minthogy fejét félrefordította, tarkójába nem lőhettem jól, különben is az a gondolat cikázott át agyamon, ha mégis nyakszirtjébe akarnék lőni, akkor a golyó, ha esetleg a tuloldalon kirepülne, könnyen megsebezhetné Katjusát.

Igy hát revolverem csövét Csangnak felém fordítottam hal halántékára nyomtam és a ravaszt meghúztam.

A lövés eldőrdült, mire a fegyvert másodszor is elsütöttem.

A hatalmas kínai teste néhányszor görcsösen megrándult, aztán előre dőlt, majd baloldalra bukott.

— Vigyázz — hiáltottam Katjusára.

Azonban az élettelen Csang akkor már ráesett a két kezére és a lány abban a pillanatban önkénytelenül elengedte a kormánykereket.

Szerencsére sik helyen és színözregyenes irányban haladtunk és a bukott holttest csak kissé billentette félre a volánt.

A revolvert kiengedtem kezemből, egész felsőtestemmel áthajoltam a sofőrülés támláján és erősen megmarkoltam a kormányt. Eppen az utolsó pillanatban volt és sikerült a kocsi visszarántanom, mielőtt még az utolsó árokba fordult volna.

— Állítsd el a motort, — ordítottam.

Katjusának, akit Csang holtteste akadályozott a mozgásban, nehezen sikerült ez.

Kiugrottam a kocsiból és félrántottam az első ülés ajtaját. Nagynehezen úgy helyeztem el a halot-

at, hogy nem akadályozhatta többé az autó rendes vezetését. Katjusával helyet cseréltem és visszatérve az erdő szélére, az autót a tengerpartra vezettem.

Csang zsebből először is a hamisított kivégzési parancsot vettük ki, hogy azt otthon megsemmisítsük. Magunkhoz vettük a pénzt.

— Ez jó lesz szegényeinknek, — mondotta Katjusa.

— Kabátja is jó lesz valamely barátunknak, — mondottam és leráncigáltam róla a ruhadarabot.

A holttestet azután a meredek partról beledobtuk a tengerbe.

Amikor visszaindultunk Pétervárra, bizonyos jóleső elégedettséget éreztem.

8. Végzetes találkozás.

Teltek-multak a hetek és hónapok.

Katjusával folytattuk működésünket. Ahol lehetett, könnyítettünk azoknak a szerencsétleneknek a sorsán, akik azért, mert nem voltak bolsevikiek, kénytelenek voltak bujdosni, vagy esetleg fogságba is kerültek.

Közben sikerült még néhány kommunista eltenni láb alól. Olyanokat, akik különösen veszedelmesek voltak a mi szempontunkból. Voltak ezek között olyanok, akik vétkesek voltak valamiben és akiket így a szovjetgazságszolgálatás kezére juttattunk, de voltak olyanok is, akikkel magunknak kellett végeznünk.

Sajnos, Fehér Oroszország napja még mindig nem hajnalodott. A szovjetrendszer a hatalom birtokában és a hallatlan terrorsegítségével egyre erősödött.

Már tisztában voltunk vele, hogy a bolsevizmus mégsem bukik meg olyan hamar, amint azt sok-sok millió derék orosz remélte és a népnek tünni kell tovább.

Számosan ismertük már egymást, akik hittünk a jobb jövőben. Mások is akadtak, akik éppen úgy, mint Katjusa Vladimirovna Kalinin és én, a szovjet szolgálatába állottak. Erre szükség volt saját biztonságunk és megélhetésünk érdekében és ilyen módon könnyebben is nyújthattunk a rázorultaknak támogatást.

A katonai akadémiában történt megrázó eseményeknek már egy esztendője volt.

(Folytatjuk.)

APRÓHIRDETÉSEK

Az apróhirdetések díja előre fizetendő

Az apróhirdetések eredménye minden körülmények közt gyors és biztos. **ÁLLASKERESÉS** rovatban szavanként egy leu, legkisebb apróhirdetés tíz leu. Vastag betűvel szavanként kettő leu, legkisebb apróhirdetés húsz leu. Minden más rovatban legkisebb apróhirdetés 15 szóig 20 leu, minden további szó egy leu. Vastag betűvel legkisebb apróhirdetés 15 szóig 30 leu, minden további szó kettő leu. Jéligé és „Cím a kiadóban”-hirdetések után öt leu pótdíj fizetendő. Apróhirdetéseket felvesz I. kerületben: Déli Hírlap kiadóhivatala, Piața Brătianu 3. Tel.: 28—10. II. kerületben: Hayer-tűzde, Str. 3 August 17. — Popovici trafik, Piața Badea Cârțan 8. — Kardos trafik, Piața Traian (Szerb templom mellett). — Grosz-trafik, Calea Dorobantilor 2. III. kerületben: Flauder trafik, Piața Lahovari. IV. kerületben: Grozescu trafik, Pta Küttl. — Prihac Mária trafik (Corso mozi mellett). — Welter-trafik, Pta Dragalina 6. Tel.: 45—06. — Wittek trafik, Bulv. Regele Carol 54. — Colicoia trafik (v. Galgóczy), Str. Brătianu 15/a. Tel.: 45-13. Apróhirdetéseket Aradon felvesz Rudolf Mosse hirdetési irodája (Strada Eminescu 8. Telefon 17-11).

Alkalmazás

Molnár és malomgépész vidéki vámmalomban azonnalra kerestetik. Érdeklődni lehet Lósoncz János-nál, Timisoara I. Bulv. Regina Maria 8. (5000)

Jól főző mindenés azonnalra felvétetik. Timisoara II. Str. Vulcan 20. (4923)

Kőművesek, ácsok és napszámósok felvétetnek a Standard harisnyagyárral szemben levő építkezésnél. Timisoara II. Cogălniceanu 14. (2191)

GYÓGYSZERÉSZT vagy gyógyszerésznőt diplomával, vagy anélkül, feltétlenül megbízhatót, három nyelvet beszélőt, hosszú alkalmazásra, azonnali belépésre keresek. Csillag-gyógyszertár, A. Gőnczy, Alba-Iulia. (3118)

Gyermeknősző, feltétlenül komoly, megbízható, 15 hónapos gyermek mellé felvétetik. Timisoara IV., Piața Dragalina 6. Cukrárszda. (2185)

Bejárónót azonnalra keresek. Arad, Str. Filipescu 8. (3507)

Mindenés, idősebb nő, két személyhez, szerény fizetéssel, azonnali belépésre kerestetik. Dr. Veterányi Viktor, Timisoara I., Str. Vlad. Delamarina 1. (2197)

Timisoarai magánvillába gyermektelen, házaspárt keresek, az asszony részéről a délelőtti órákban takarítási kötelezettséggel. Ajánlatot „Oktober 1” jelígre a timisoarai kiadóba kérek. (2214)

Keresek két perfekt munkást, aki a készítővéshez ért, készítővőde részére. Cím Timisoara III. Str. General Mosoiu 3. Jelentkezni reggel 10 óráig. (2206)

Kifőződébe mindenés lányt keresek. Timisoara IV. Str. Brătianu 37. (2205)

Azonnali belépésre keresek privát szakácsnőt. Jelentkezni délután 2 órától este 8-ig Waidmann kávéház, Timisoara, Str. Cezar 1 (szemben a Diaconovici gimnáziummal). (2209)

Famegmunkáló gépeken önállóan dolgozó munkásokat felvesz Dóczy tanszergyár Timisoara Rona, Str. Marinescu 15. (2212)

Keresek két hölgyfodrászt (fodrásznőt) elsőrendű víz-ondófalókat, jó fizetéssel. „Ideal” hölgyfodrászat, Sibiu, Str. Tribunej Nr. 5. (2215)

Románul tudó kifutó fiú felvétetik, biciklizni tudó előnyben. Arad, Str. Cantacuzino 31. (3516)

Szakácsnő középkorú esetleg bejárónő 15-re felvétetik. Jelentkezni délután. Cím Rudolf Mosse, Arad, Str. Eminescu 8. (3525)

Hetes azonnalra felvétetik a „Városi Étteremben” volt Xánya, Arad. (3518)

Nőifodrász (nő) vas- és vízkezelésben perfekt, felvétetik. Ajánlatok „Jó munkakerő” jelígre a timisoarai kiadóba kéretnek. (2220)

Független gyógyszerész állandó állást kaphat. Esetleg a patika bérbeadó. Ajánlatokat Szabadosné, Sacalaz. (2219)

Állást keres

Házvezetőnőnek menne magányos urhoz középkorú komoly nő. Cimeket „Szolid” jelígre a timisoarai kiadóba kér. (2216)

Elsőrendű gazdasszony, intelligens, izraelita, perfekt román, német, magyar kitűnően főz, süt, gyermek nevelésben tökéletes, állást keres. Timisoara II. Piața Badea Cârțan 3 ajtó 12. Hátul az udvarban. (2198)

Ispáni vagy ehhez hasonló állást keres 37 éves, nős, hadmentes, közép- és földművelésiskolai végzettséggel. Gazdálkodás minden ágában jártas. Garanciával rendelkezik. Cím a timisoarai kiadóban. (2208)

Jócsaládból való urilány 1—2 gyermek mellé anyahelyettesnek ajánlkozik, vidékre is megy uricsaláddhoz. Cimeket Rudolf Mosse, Arad, Str. Eminescu 8 alá kér. (3517)

Ok t a t á s

Olasz nyelvre kezdőket (diákokat is) bevált módszer szerint, jutányosan oktatok. Biztos, gyors eredmény! Jelentkezni már csak korlátozott számban vállalhatok. Érdeklődők forduljanak a timisoarai kiadóhoz. (2208)

A beiratások az „Engelmann” féle gyors- és gépiró-szakiskolára nappali, esti tanfolyamokra folyamatosan vannak. E órák román-német-magyar nyelven. Timisoara IV., Str. Bonnaz (Kütl-tér mellett) 4 szám. (2208)

L a k á s

Nagyon szépen butorozott nagy uccal szoba 15-re kiadó. Timisoara III. Str. Odobescu 25. (4631)

Butorozott szoba fürdőszobahasználattal 15-ére, esetleg október 1-re kiadó. Megtekinthető délelőtt 9—12 és délután 5—7 óráig. Timisoara I., Str. Aurel Popovici 10. Felső csengő. Str. Take Ionescu mellékutcaja. (5003)

Két elegánsan butorozott szoba fürdőszobával, esetleg konyahasználattal azonnalra kiadó. Cím a timisoarai kiadóban. (2204)

Központban 2 vagy 3 szobás garzon lakás irodának is alkalmas, kiadó. Cimeket Rudolf Mosse Arad, Str. Eminescu 8 alá. (3515)

Szépen butorozott szoba Arad központjában eladó. Érdeklődni Rudolf Mosse Arad, Str. Eminescu 8. (3524)

Kettő, esetleg háromszobás, összkomfortos modern lakást butorral is, Arad központjában lelépéssel átvennék. Cimeket Rudolf Mosse, Arad, Str. Eminescu 8 alá kérek. (3527)

Külföldről bejáró butorozott szobát keres a IV. kerületben csendes férfi. Cimeket „Pontos fizető” jelígre a timisoarai kiadóba kérek. (5004)

Adás-vétel

25 métermázsas tehertáras stráfkocsit megvételre keresek. Cimeket árjelöléssel a timisoarai kiadóhivatalba kérek. (4420)

Fajtiszta mangalica-malacok kaphatók Jakabffy gazdaságában, Herneacovagara Recas, Timismegye. (2201)

Bőrkabátot megvételre keresek. Timisoara I., Bulv. Regele Miha I. 2. szám, a házmeztérnél. (2202)

Magas, jó árat fizetek használt, de jókarban tartott folytonégő szobakályháért. Ajánlatokat „Sürgős” jelígre kérek a timisoarai kiadóba. (2213)

ANGORA

Ólló, Fésű, Drótkéle, Viscojod desinfektor, mindig kapható Külföldről importálva. ANGAR, Periam, Angora gyapjufonóda

Hézat vennék nagy kerttel a külváros akármelyik részén. Cím a timisoarai kiadóban. (2207)

Megvételre keresek 3 szobás családi házat, fürdőszobával, villamoshoz közel. Cimeket a timisoarai kiadóba „Készpénz” jelígre. (3126)

MIELŐTT VENNE, VAGY ELADNA külföldi vagy helyi perzsát, antik butort, márkás porcellánt, ezüst dísz tárgyat, műtárgyat, festményt, szobrot, Wertheim-kasszát, irógépet, könyvrítkaát, linoleumot, irodaberendezést — forduljon bizalommal az „ARTA” bizományi üzlethez, Arad, Strada Alexandri 5. szám. (3022)

Megvételre keresek cca. 3 kgr. tiszta pehelyt. Cimeket ár jelölésével Rudolf Mosse Arad, Str. Eminescu 8. szám alá kérek. (5001)

Veszünk literes üvegeket 10 leierért Flora üveggyár Arad

Trico-Record készítőköszülékek, kaphatók a bánati képviselőnél Timisoara I. Piața Unirii 5 II. em. ajtó 16. (3123)

Villanymotor 12—15 lóerős, 110 volt áramhoz kerestetik. Ajánlatokat Timisoara, telefon 41—90 alá kérek. (2210)

Gőzkazánt, 100—150 m³ felülettel keresünk megvételre. Molnár mérnök, Timisoara, Belváros, Str. Buteanu 12. tel. 20—12. (2211)

A Tempo bizományi üzlet Arad (Fischer Eliz-palota) ajánl: keleti és helyi szőnyegeket, íróasztalokat, varró- és irógépeket, hálószoba-, ebédlő- és szalonbutorokat, csillárokat, festményeket, reklamiéket, kasszákat, egyes butorokat. Porcellánok és dísz tárgyak nagy választékban. Veszünk megbízóink részére: teljes lakásberendezéseket, modern és antik butort, szőnyegeket, ezüstöt, varrógépet, nemes porcellánt. Tempo, Arad (Fischer Eliz-palota). Telefon: 19-75. (3023)

Eladó Timisoaran, a Mihalában, a Str. Magdi 24. szám alatti ingatlan, 546 négyzetl terjedelemben, két bérházzal és melléképületekkel. Ajánlatok a vételár kitüntetésével Dr. Veterányi Viktor ügyvéd, Timisoara I., Str. Vlad Delamarina 1. címre kéretnek. (3131)

Varrógépek, irodaberendezések, irógépek, hálószobák, ebédlők, matracok, otománok, Therapszák olcsón eladók. Megvételre kaphatók kombinált szobát, 2 szobás lakást, 2 szobás lakást. Timisoara IV., Piața Küttl. 3. az udvarban. (3115)

Főtéren üzlethelyiség több kirakattal, modern berendezéssel együtt átadó. Leveleket Rudolf Mosse Arad, Str. Eminescu 8 alá kérek. (3519)

Külföldi

Kölesön kapható timisoarai ingatlanok, hosszabb lejáratú, előnyös feltételek mellett, beruházási célokra. Ajánlatok az ingatlan megjelölésével „Beruházás” jelígre a timisoarai kiadóhivatalba. (2133)

Bőlyeggyűjtők! Tömegrút, duplákat, sorozatokat, speciál Romániát veszek. Pollák, Timisoara IV., Str. Ion Ghica 5. szám. (2200)

Teljes ellátást adnék I-só, II-os zsidóliceumi diáknak. Megbeszélés délelőtt 9-től délután 5 óráig. Timisoara I., Strada Aurel Popovici 10. Strada Take Ionescu mellékutcaja. (5004)

Angora-gyapjút veszek állandóan a legmagasabb napi áron Angar, Periam Angora gyapjufonóda

Jómenetű női- és férfi fodrász üzlet tanonccal, lakással, családi okok miatt azonnal átadó. Timisoara Rona, Str. Magdi 24. (2213)

Poloskairást garanciával vállalom. Tályai, Timisoara, Bul. Eroilor de la Tisa 95. Ajtós 2. Telefon 25—56. (2166)

Hétlőn elveszett 7 liba, 3 meg volt tépve, 4 nem. Becsületes megtaláló 500.— lei jutalmat kap. Varga, Arad, Str. Daciilor 1. (3521)

Szép akar lenni?

Használjon KULKA-féle illiomtejkrémet, illiom-tejszappant és illiom-pudert, három színben. Kapható kizárólag a

Városi gyógyszerertárban

a „Fekete Sashoz” az Arany Szarvas épületében Timisoara I., Piața I. C. Brătianu

Igazolvány-íényképek

a FOTO STUDIOBAN a leggyorsabban készülnek

Timisoara I., Piața Libertăți 4.

Hirdessen a

Déli Hírlapban!